

Šmílův DAF

2. sivan 5770
15. květen 2010

začátek šabatu: 20:22
konec šabatu: 21:41

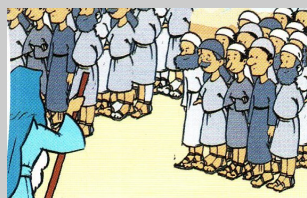
Bemidbar

Časy pro tento týden

čas tfilin od 3:50 | šma jisrael do 7:27 | mincha od 13:37
západ slunce 20:41 | tři hvězdy 21:20

DAF píše Jan Divecký a vydává pražský rabinát.

Plnou verzi DAFu a kompletní archiv čísel můžete nalézt na www.doopravdy.cz/daf

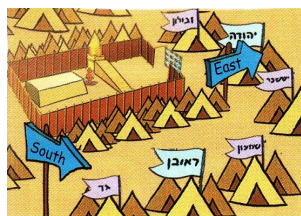
Bůh přikázal Mošemu, aby spočítal všechny syny Izraele starší dvaceti let.

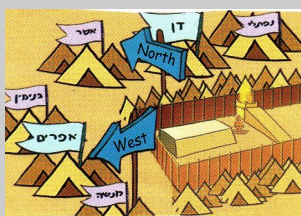
Levitě ale nebyli sečteni. Dostali na starost Miškan a tábořili v jeho blízkosti.

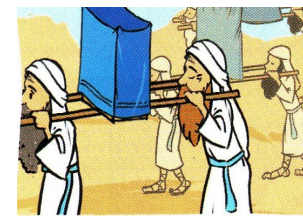
Když bylo potřeba, Levité Miškan rozebrali a přenesli na jiné místo, kde ho opět sestavili.

Izraelci tábořili rozdělení na kmeny. Každý měl svou vlajku. Na východě tábořil Jehuda, Jissachar a Zevulun.

Na jihu tábořil Reuven, Šimon a Gad. Na západě Efraim, Menaše a Binjamin a na severu Dan, Ašer a Naftali.

Levitě byli rozdělení do tří rodin: Geršon, Kehat a Merari. O svaté nádoby se starali muži z rodiny Kehat.

Alijot v kostce

Kohen: Příkaz sečíst syny Izraele starší dvaceti let. Dvacet let přitom Tóra označuje za věk zahájení branné povinnosti. Bůh součtem pověřil Mošeho a Aharona (a ne jen Mošeho), protože se sčítalo pomocí mincí (půlšekel) a v takovém případě nemá mít vše na starost jen jeden člověk (ani pokud je jako Moše rabejnu), což je dodnes standardem všech židovských veřejných fondů. Existuje ale i jiný komentář, který se domnívá, že tento census sčítal „hlavy“, a ne peníze. Ani v takovém případě ale nebylo rozumné svěřit vše jednomu člověku, protože „počítat syny Izraele je velmi nebezpečné“. (Proto, chceme-li například zjistit, je-li přítomný minjan, nepočítáme lidi (jeden, dva...), ale říkáme si větu (HOŠIA ET AMECHA UVARECH ET NACHALATECHA UREM VENASEM AD HAOLAM), kterou tvoří deset slov. Výběr kníza jednotlivých kmenů jako pomocníků Mošeho a Aharona při sčítání lidu. Tóra tyto pomocníky nazývá KERUEJ HAEDA, přičemž místo VAV píše JUD. Jud totiž vypadá jako neúplné VAV a podle Baal Haturim nebyli všichni pomocníci svého privilegia „hodní“.

Levi: Počty mužů v jednotlivých kmenech.

Šliši: Rozmístění stanů tábora okolo miškanu. Jehuda a jeho tábor na východě, Reuven a jeho tábor na jihu, Efrarim a jeho tábor na západě, Dan a jeho tábor na severu.

Revi: Aharonova rodina. Výběr Levitů k chrámové službě.

Chamiši: Součet Levitů starších jeden měsíc podle rodin. Úkoly jednotlivých rodin při obsluze miškanu a kněží.

Šiši: Součet prvorozených synů Izraele. Výkup prvorozených Levity.

Švi: Rodina Kehatova pověřena přenosem nejsvatějších předmětů miškanu.

Haftara (Hošea 2:1-22): Den, kdy se sjednocený a napravený lid vrátí na Cion, uvedený slavnou větou: „Izraelských synů bude zase jak mořského písku, nikdo je nezměří, nikdo je neseče.“

Poznej a chraň

Začátek nové éry. V roce 1840 žilo v Jeruzalémě asi 8000 Židů, kteří tvořili většinu obyvatel města. Celkový počet Židů v Izraeli pomalu stoupal, aby jich (v celé zemi) žilo v roce 1880 na 25 tisíc. Životní podmínky byly jedním slovem strašné. Nemoci a chudoba (zejména trachom a cholera) byly běžným zjevem: Navíc měli Židé v Osmanské říši postavení *nevěřících* a byli tak odsouzeni k životu „ponižovaných obyvatel druhé kategorie“. Nejpočetnější obec tvořili jeruzalémští Židé – svaté společenství řídicí se zákony Tóry a tradicemi – kteří ale byli vnitřně rozděleni na mnoho skupin (aškenázové, sefardi, stoupenci Gaona z Vilny, stoupenci chasidismu, příslušníci různých kolelů...).

Přesto začalo město pomalu rozkvétat a růst. V roce 1855 zakoupil Sir Moše Montefiore pozemky pro nové židovské domy (dnes čtvrtě Miškenot Šaananim a Jemin Moše včetně slavného větrného mlýnu), stavěly se nemocnice, školy a sirotčince. Koncem sedmdesátých let (19. století) začaly do země proudit stoupenci rabíny formovaného hnutí zvaní Chovevej Cion (milovníci Sionu). V roce 1878 založili zbožní Jeruzalémšťané nové město – Petach Tikva a od roku 1881 začal osidlování Izraele podporovat i baron Edmond de Rothschild, který se zasadil o města: Ekron, Gadera, Zichron Jaakov, Rišon Lecion, Roš Pina, Metula, Chadera a Jesod Hamaala. A to vše ještě před zrodem „moderního sionismu“! (Upraveno z B. Weina)

Rabi Jonathan Sacks: Rozdílné role mužů a žen v judaismu

Jak můžeme rozumět rozdílným rolím muže a ženy v judaismu? Na jedné straně je židovská *identita* předávána ženou, ne mužem. Dítě židovské matky je vždy Židem, dítě židovského otce s nežidovskou matkou ne. Ačkoliv se stoupenci neortodoxních proudů snaží spojit tento zákon s dobou písaře Ezry (5. století př.o.l.), ve skutečnosti jde tato tradice ještě mnohem dál – k prvním židovskému dítěti, Jicchakovi. Avraham již měl syna, Jišmaela s Egyptáňkou Hagar, ale pokračovatelem smlouvy s Bohem byl jen Sářin Jicchak. Rozhodovala tedy matka, ne otec.

Na druhou stranu společenský *status* určují muži. Na začátku naší paraši byli počítáni všichni dospělí muži, ne ženy. Každý muž starší dvaceti let schopný vojenské služby. Válka je historicky mužská, ne ženská záležitost. Ale nejde jen o válku. Královým dědicem je jen jeho syn, kohenův syn je sám knězem, kmenovou příslušnost určuje otcovská linie. A i dědictví je předáváno mužům v „otcovských domech“. Stručně řečeno – matky předávají identitu, otcové majetek a společenský statut. Rozdílné role pohlaví jsou dnes citlivým tématem. A jak na téma nahlíží židovská tradice? Rabi Baruch HaLevi Epstein se domnívá, že obě hebrejská slova BEN (syn) a BAT (dcera) jsou ve skutečnosti zkrácenou podobou jiných výrazů. Syn je odvozen od slova BONE (stavitel) a dcera od slova BAJIT (domov). Muži staví stavby, ženy budují domovy. (Mimochodem, UMA (národ) vychází ze slova EM (matka), protože národní identitu určují matky.)

Vědecké poznání dokládá, že ve všech kulturách dochází k dělbě rolí na základě rozdílnosti pohlaví. S jistými výjimkami je možné tvrdit, že ženy více inklinují k odpovědnosti za výchovu dětí, muži k veřejnému životu společenství. Rozdílné role mužů a žen tedy nejsou „kulturní“ konstrukcí, spíše „biologickou“ daností. Ve své knize *The Essential Difference*, uvádí Simon Baron-Cohen, profesor psychologie a psychiatrie na Cambridgeské univerzitě, že ženský mozek je primárně naladěný na empatii, mužský k tvorbě ucelených systémů. Chcete-li se do někoho vcítit, musíte se mu přiblížit, pro vytvoření systému je nezbytná jistá míra odstupu. Carol Gilligan, profesorka na Harvardu napsala, že muž a žena užívají rozdílné cesty k prosazení spravedlnosti. Muži tíhnou k abstraktním pojmům práva, práv a pravidel, ženy k porozumění a usmíření.

To, co dnes popularizuje publikace Muži jsou z Marsu, ženy z Venuše, vyjadřuje již Tóra. Sára i Rivka svým dětem rozuměly lépe než jejich muži. Tanach neskrblí se silnými ženami. Šest z nich tvoří skrytou osu pesachového příběhu – Jocheved (Mošeho matka), Miriam (Mošeho sestra), Šifra a Pua (bohabojné porodní báby), faraónova dcera a Mošeho manželka Cipora. V jiných částech Tanachu nalezneme Chanu, Dvoru, Rut nebo Ester. To, co je spojuje, je jejich vnímavost, citlivost a s tím související odvaha. Výraz TORA (Nauka) se v Tanachu pojí jen se dvěma abstraktními pojmy. Prorok Malachi hovoří o TORAT EMET (Nauce pravdy) a kniha Přísloví v pasáži o ženě statečné o TORAT CHESED (Nauce milosti). V podstatě jde o totéž, k čemu dospěli i profesori Simon Baron-Cohen a Carol Gilligan. Ve veřejném prostoru, kterému dominují muži, upřednostňuje judaismus „pravdu“, v domácím prostředí, které definují ženy, „lásku a laskavost“. A zpět k úvodu paraši – chcete-li zjistit sílu armády, počítejte muže, chcete-li zjistit sílu společnosti, zaměřte se na ženy. (*kráceno*)

Sidra v číslech | Aktuality | Pravidelné šiury

34. paraša v Tóře (z 54), 1. v knize Bemidbar (z 10), obsahuje 30 paršiot, 23 otevřených, 7 zavřených, skládá se z 159 vět, 1823 slov a 7393 písmen, neobsahuje žádnou z micvot | Mišna: Zavim 2:3 | Daf Jomi: Sanhedrin 92 | 46. den omeru | ve středu a čtvrtek jsou ŠAVUOT

